

Vår syn på Falköpings kommuns framtida förskole- och skolorganisation. Sammanfattning.

Författat av Broddetorps Skolgrupp.

Föräldrar till eleverna i Broddetorpsskolan, och andra berörda, har tagit del av PwC:s Rådgivningsrapport 'Falköpings kommuns Framtida förskole- och skolorganisation'. Vi välkomnar ett helhetsgrepp på skolfrågan i Falköping. Målen för kunskapsnivåerna infrias inte och man halkar efter på flera områden. Vi kan dock inte finna oss i de de förslag som nämns i rapporten, där nedläggning av Broddetorps skolan föreslås. Vi anser att rapporten anlagt ett för snävt perspektiv. I det här dokumentet, en sammanfattande och en fördjupande del, vill vi ge vårt förslag på hur den framtida skolorganisationen ska se ut ur ett bredare perspektiv.

Broddetorpsskolan idag.

- Skolans elever uppvisar bra resultat på nationella prov i årskurs 3, både jämfört med Falköpings kommun och riket i stort.
- Skolans elever är trygga och det har inte gjorts några anmälningar om kränkningar de senaste 4 åren.
- Skolan har en mycket engagerad personalgrupp där personalomsättningen är påfallande låg.
- Skolan är kostnadseffektiv. Nettokostnader per elev och personalkostnad per elev är bland de lägsta i kommunen.
- Skolan är välutrustad med relativt nya lokaler. En nybyggd idrottshall, eget kök och slöjdsal bidrar till god och utvecklande miljö.

Konsekvenser vid nedläggning.

För både barn och föräldrar kommer en nedläggning av Broddetorpsskolan innebära betydligt mer resande. Från Broddetorp är vägen till både Stenstorp och Falköping lång, smal och krokig. Detta innebär också en betydligt längre 'arbetsdag' för barn och föräldrar. Barn som nu går eller cyklar till och från skolan, behöver åka buss eller bil istället. Kort sagt har en nedläggning av skolan i Broddetorp stora negativa effekter på livskvalité, hälsa, miljö samt våra barns skolresultat på grund av långa resor och långa dagar.

Nedläggning av Broddetorpsskolan är i direkt kollision med Falköpings kommuns satsning på landsbygden. Om skolan läggs ned kommer många föräldrar att använda sig av det fria skolvalet och placera sina barn på en skola i närheten av jobbet, inte sällan i angränsande kommuner. Kanske väljer man att helt enkelt flytta. Risken att affären försvinner är stor. Turism och besöksnäring skulle ta skada och i en förlängning skulle Broddetorp sjunka i attraktivitet på bostadsmarknaden. Faktorer som bidrar till en utarmning av landsbygden och får negativa konsekvenser på kommunens skatteintäkter.

Våra förslag

När det gäller barn i årskurs 7-9 ser vi, i enlighet med rapporten, flera fördelar med större (men inte för stora) högstadieskolor, där det finns bättre möjligheter för både ledning, lärare och elever. Som nämns i PwC:s rapport är större enheter i sig ingen garanti för en positiv utveckling. Vi välkomnar en diskussion när det gäller organiseringen av högstadiet.

Dock, när det handlar om barn i årskurs F-6, är vi övertygade om att väl organiserade, mindre enheter där både barn och personal känner sig trygga, skapar bästa förutsättningar för ett bra lärandeklimat. I stället för att lägga ner Broddetorpsskolan föreslår vi en utökning av skolan till en fullvärdig F-6 skola. Det skulle bidra till att våra barn kommer att få ännu bättre förutsättningar för att fortsätta trivas och utvecklas i sin skola, och att Broddetorpsbygden fortsätter att vara lika attraktiv och inkomstgenererande som den nu är.

Vår syn på Falköpings kommuns framtida förskole- och skolorganisation. Fördjupning.

Författat av Broddetorps Skolgrupp.

I dagarna bildades en ny grupp på Facebook, och ett välbesökt möte hölls i Sätuna Bygdegård. Anledningen är en rapport. En rapport vars resultat fått många nypa sig i armen. Att Broddetorpsskolan nämns i alla tre förslagen som en av skolorna där nedläggning tillstyrks har inte bara lämnat invånarna i själva Broddetorp i chock och bestörtning. Från Ingatorp och Sätuna, över Hornborga, bort och förbi Bolum och upp mot Häggum. Genom alla byar och samhällen runt Hornborgasjön har det gått som en ristning. Vi inom den grupp som bildats i samband med att rapporten publicerats är naturligtvis medvetna om att samma stöt gått genom alla byar som ser sin skolas namn jämte våran. Vi känner med dem.

Först vill vi ändå tillmötesgå intentionen att förbättra skolsituationen i kommunen. Vi välkomnar att man samlar kraft för att ta ett helhetsgrepp. Vi ser att det finns brister i både organisation och på kunskapsområdet för eleverna. Att man beställer underlag för beslut är i grunden inget annat än positivt.

Besparingar, nedläggningar och omstruktureringar sker ständigt i vår omvärld och om vi för en stund bortser från att detta mörka moln tornat upp sig vid just vår horisont och läser rapporten kliniskt och utan affekt kan vi ändå inte annat än att reagera på ett antal punkter. Framför allt är den rådgivande slutsatsen att Broddetorpsskolan bör läggas ner ett frontalangrepp mot själva kvalitetsbegreppet inom skolvärlden och allt vad hållbart pedagogiskt arbete syftar till. För eleverna, för bygden och samhället i stort. Författarna till rapporten anlägger en alltför snäv vinkel som utelämnar flera aspekter som är avgörande för en lyckad skolgång. Samtidigt utelämnas samhällseffekter som berör en hel bygd om något av de tre förslagen verkställs. I det hänseendet bär rapporten i sina slutsatser spår av tunnelseende då det lyser igenom att enbart skolorganisationens egna behov tillvaratas. Man bortser i stora stycken från människorna som berörs. Elever, föräldrar och i en förlängning alla som bor i trakten. Medborgarperspektivet är mycket svagt representeradt. PwC har av tradition en tydlig koppling till ekonomi. Att omorganisera en kommuns skolor handlar naturligtvis till stor del om pengar. Därför ter sig slutsatserna märkliga när man i rapporten kan avläsa att skolan i Broddetorp på många områden är direkt kostnadseffektiv. Nettokostnaden per elev är markant låg. Personalkostnaden per elev likaså. För att anlägga ett något bredare perspektiv på den här frågan har vi valt att belysa Broddetorpsskolan från infallsvinklar vi inte kan se att rapporten ens visat på existensen av.

Kvalitet och innehåll

Det pedagogiska arbetet och kunskapsresultaten.

I de mätningar vi tagit del av uppvisar eleverna från Broddetorp påfallande goda resultat. Kvaliteten på undervisning, behörig och kompetent personal och elevernas kunskapsnivå infriar med råge alla nivåer och krav. Läser vi till exempel Siris resultat för nationella prov för årskurs 3 i matematik kan vi se följande:

Av Falköpings alla 370 elever i årskurs 3 hade 84,85 procent (samlat medelvärde av alla 7 kategorier inom matematik) nått kravnivån.

Samma siffra för riket i stort visar på en iögonfallande skillnad. Bland svenska tredjeklassare når 89,18 procent önskad nivå. Alltså närapå 5 procent bättre resultat.

Eleverna i Broddetorp redovisar i mätningen att 90,74 procent nått upp till kravnivån. Det är hårda fakta som talar ett enkelt och tydligt språk.

Skolans i princip nya lokaler med eget kök, bibliotek och idrottshall bidrar starkt till elevernas välmående och utveckling på flera plan.

Engagerad och trogen personal

Vikten av långsiktigt och hållbart pedagogiskt arbete.

En grundläggande förklaring till kunskapskvaliteten och resultaten är en duktig och engagerad personalgrupp i skolan. Ett bra sätt att avläsa lärarnas engagemang och trivsel på sin arbetsplats är personalomsättningen. I rapporten redovisas personalomsättningen av tillsvidareanställda inom grundskolan under perioden 1 januari 2015 till 1 maj 2016. Med personalomsättning avses då intern flytt, jobbsökan i annan kommun samt pension. Broddetorp är en av två skolor som inte haft någon personalomsättning alls (!) under den här tiden. Det är anmärkningsvärt då man jämför med övriga skolor som också är nedläggningshotade, där personalomsättningen är relativt hög. Alla vet att med hög omsättning sjunker resultaten och en rad negativa konsekvenser följer på det. Ur en ekonomisk synvinkel är dessutom hög personalomsättning ett problem som riskerar påverka verksamheten negativt. Vi är lyckligt lottade att slippa se en personalstyrka som ideligen byts ut.

Trygga barn

En stomme i samhällskroppen.

Vi som föräldrar känner oss tacksamma över att våra barn tillbringar sina första grundläggande år i en liten trygg byskola med en väl fungerande verksamhet. Det är små klasser, bra pedagoger och en fin gemenskap som en stor skola sällan kommer i närheten av. Barnets hela resa, från tidig förskola genom förskoleklass och vidare skolgång sker i välbekanta lokaler med pedagoger som barnen är väl förtrogna med från start. För ett barn är det ofta ett stort steg att börja förskoleklass och då den geografiska sträckan i praktiken innebär att gå några steg längre i korridoren är mycket vunnet. Vi tycker att tryggheten gör att barnets perspektiv sätts i stort fokus vilket är en uttalad ambition i den pedagogiska verksamheten i Falköpings kommun.

Rapporten visar att inte en enda anmälning om mobbning eller andra missförhållanden som påvisar otrygghet och utsatthet drabbat skolan. Enligt de broddetorpsföräldrar som själva är lärare på högstadieskolor i kommunen är det vedertaget att en elevgrupp från Broddetorp i senare klassammansättningar på ett påfallande sätt bidrar till en lugn och stabil arbetsmiljö. Enligt de broddetorpsföräldrar som själva är lärare på högstadieskolor i kommunen är detta vedertaget. För både lärare och elever är det en omätbar men ovärderlig investering i framtiden.

Avstånd och resor

Var det meningen att barnen skulle bli pendlare?

En betydande andel boende i trakterna kring Hornborgasjön är inflyttade familjer. Hantverkare, akademiker och lantbrukare. Anställda eller egna företagare. Många är vi som arbetar på annan ort. Resandet och pendlandet är en del av vår vardag. Vi bosatte oss INTE på den här platsen för att våra barn skulle påbörja ett pendlarliv också. Att få till en resesituation för de yngre barnen med skolbussar ser vi knappast som realistiskt och att vi föräldrar ska åläggas att hämta och lämna våra barn kommer i många fall att fördubbla resvägar och förlänga "arbetsdygnet" på ett påtagligt negativt sätt. Lägg sedan till trafiksituationen när alla familjer och barn skall ut på vägarna tidiga vintermorgnar med en markant förhöjning av risken för trafikolyckor som följd. Vi har inga siffror men vid en nedläggning av skolan skjuter en lång rad negativa staplar i höjden som kan kopplas till resor, transporter, trafikolyckor, krav på vägar och underhåll. Utan att närmare gå in på miljöaspekterna kan vi bara konstatera att alla markörer pekar åt fel håll där också.

Det fria skolvalet

Ett alternativ vid en försämring för våra barn.

Det kan framstå som ett hot men för många av oss framstår det fria skolvalet som ett högst påtagligt alternativ om skolan tvingas stänga. De föräldrar som pendlar i riktning mot Skara och Skövde kommer i stor utsträckning att se sig om efter nya lösningar. Att fördubbla pendeltiderna finner många som uteslutet.

Bygden

Effekterna vid en eventuell nedläggning av skolan.

Om man vidgar blicken något och inte isolerar frågan runt enbart skolans värld ter sig rapportens slutsats att i alla tre förslag råda Falköpings kommun att stänga skolan i Broddetorp som närmast absurd och i direkt kollision med huvudmannens avsikter för bygden runt Hornborgasjön. Det går egentligen inte att förstå att området som är själva innebilden för det som kommunen vill förmedla mot omvärlden, varumärket om det goda livet, Cittaslow, närodlat, tranor och en besöksnäring som går som tåget, i en seriös inlaga föreslås amputeras på sin egen livsnerv, barnen. Hur kan man undgå att väga in eller ens nämna skolan som en av de starkaste magneterna när unga familjer väljer var de slår ner bopålar. PwC gör årsredovisningar åt flera av entreprenörerna runt sjön. Har utredaren glömt titta i taxeringstabellerna? Det är ingen slump som avgör att kommunens skatteintäkter tar ett glädjeskutt runt Broddetorp. Däremot saknas representation från bygden när betungande och mindre upplyftande utgifter kopplade till sociala problem och kriminalitet skall redovisas. En av de största anledningarna till att det förhåller sig på det här sättet stavas SKOLAN. Den väl fungerande skolan i Broddetorp är navet kring vilket allt snurrar i bygden runt Hornborgasjön. Att avtrycken i den demografiska statistiken ser ut som den gör beror på att människorna som bor här har sociala vanor och mönster som grundar sig på en rad, för samhällsplanerare, väl kända och vedertagna faktorer. Skolgång och utbildning bland annat. Vi har valt att bosätta oss här, mycket till stor del för att det finns en skola åt våra barn. En mycket bra sådan. Konsekvensen av en skolstängning är ingen raketforskning. Affären skulle inte överleva många månader. Post- och paketservice, daglighandel och möten, bibliotek och fordonstankning skulle i ett slag försvinna.

Varje samhällsplanerare vet att en ort utan skola och barnomsorg är borträknad ur ett utvecklingsperspektiv. En medveten och kraftig inbromsning av området runt Hornborgasjön är alltså rådet utredaren lägger på huvudmannens bord.

Vision

En annan berättelse.

Vi vill ge huvudmannen en helt annan berättelse. I fråga om skolan i Broddetorp primärt men även om skolsituationen i Falköping i stort. Vi välkomnar en förnyelse och förstår att ett omfattande grepp av hela skolfrågan i Falköping är nödvändig och ofrånkomlig. Målen för kunskapsnivåerna infrias inte och man halkar efter på flera områden.

Falköpings kommun står inför en stor utmaning när det gäller att skapa förutsättningar för en likvärdig utbildning för alla. Att förbättra kunskapsresultaten och behålla samt rekrytera behöriga lärare är ett stort och viktigt åtagande. Att förändringar behöver ske i vår kommun är vi nog alla eniga om. Dock inte till vilket pris som helst. Det finns mycket i rapporten som i sak är bra. Statistiken är klanderfri men analysen och förslagen på åtgärder bär drag av grova förenklingar. Det framgår av bristen på bredd i rapporten att utredaren saknar kunskaper inom flera viktiga områden för att kunna äga ett rådgörande mandat för en beslutsprocess. Den riskerar att istället att fjärma berörda kommuninvånare från de beslutsfattande organen.

Vi ser ändå stora möjligheter i det förändringsarbete kommunen åtagit sig. Vi är för förslaget att minska antalet högstadieskolor. Ur ett lärarperspektiv behöver en högstadieskola fler paralleller än två om det kollegiala lärandet ska kunna fungera och alla elever ska få en likvärdig utbildning. Därför kan vi förstå och välkomna nedläggningen av vissa högstadieskolor som är enparallelliga och där lärarna inte har chans till ett ämneskollegium.

Renodlingen av systemet enligt nya läroplanen, Lgr11, med klassiska låg-, mellan- och högstadie, nu kallat F-3, 4-6 och 7-9 är något som kommer att ställa krav på organisationen och där är vårt förslag att istället för att lägga ner skolan i Broddetorp utvidga den till en F-6 skola. Låt barnen lära och utvecklas i trygg närmiljö och sedan ta språnget till den större världen när man går in i högstadiet. Det går mycket bättre i takt med barnens naturliga utveckling.

Slutord

Vägval. Nu och i framtiden.

För att vara en rapport som tilldelats rådgörande mandat är infallsvinkeln nästan provocerande snäv. Kanske har uppdraget varit snävt. Rapporten är dock bara en rapport. Det är viktigt att man inte fastnar i något av de tre alternativen som PwC lagt fram utan att vi alla tänker "utanför boxen". Att lägga ned den skola i Falköpings kommun som har bland de högsta siffrorna vad gäller trygghet och trivsel, samt höga kunskapsnivåer och inga anmälningar om kränkande behandling samt ingen personalomsättning (under samma tid som andra skolor haft en relativt hög personalomsättning) är inte försvarbart.

Kanske har politiken den fulla inblick och utblick som krävs för att ta de rätta besluten. Det hoppas och tror vi. Det vi vet är att förslagen om nedläggning av Broddetorpsskolan i aktuella rapport kommer att följa oss under lång tid framöver. Även om nämnden gör rätt idag så finns risken att rapporten dyker upp i ett senare skede. Det är inget vi önskar eller tror kommer att hända. Det är heller inget vi stillatigande tänker låta ske.

Föräldrar och invånare i Broddetorp och bygden vid Hornborgasjön.